

รายงานการประชุม
คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับกุ้งทะเล
ครั้งที่ ๒-๒/๒๕๖๑
วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
ณ ห้องประชุม ๓๕๑ อาคาร ๓ ชั้น ๕ มกอช. กรุงเทพฯ

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายบรรจง จำนงศิริธรรม
รองอธิบดีกรมประมง	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวยุพา เหล่าจินดาพันธ์
ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
๓. นางสาวมณฑิรา ถาวรยุติการต์
ผู้แทนกองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมงและหลักฐานเพื่อการสืบค้น
กรมประมง	กรรมการ
๔. นายประพันธ์ศักดิ์ ศรีษะภูมิ
ผู้แทนภาควิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
๕. นายสุรศักดิ์ วานิชกิจ
ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ	กรรมการ
๖. นายบรรจง นิสวานิชย์
ผู้แทนสมาพันธ์เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งไทย	กรรมการ
๗. นางนันทิยา อุ่นประเสริฐ
ผู้แทนสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย	กรรมการ
๘. เรือโทมนัส ลาภผล
ผู้แทนสำนักกำหนดมาตรฐาน
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
และเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจ

- ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ผู้แทนกองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กรมประมง
- ผู้แทนศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- ผู้แทนสมาคมกุ้งไทย
- นายเดชา บรรลือเดช ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิต
- นางสาวณรินทร์ สุนทรสถิตย์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบการตรวจสอบรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาววารภรณ์ บุรีรักษ์	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. นางสาวนราภรณ์ พรมศรี	หอการค้าไทย
๓. นางสาววาสนา ตรีใจจริง	สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย

๔. นางสาวอัญญา สังข์โพธิ	สมาคมกึ่งไทย
๕. นายศุภวรรณ สัมพันธ์ารบุตร	สมาคมกึ่งไทย
๖. นางสาวรุ่งรัศมี มหัทธพงษ์	สำนักกำหนดมาตรฐาน มกอช.
๗. นางสาวมนัสวีร์ เหลืองสุขฤกษ์	สำนักกำหนดมาตรฐาน มกอช.
๘. นางสาวกิตติภรณ์ พ่วงสุข	สำนักกำหนดมาตรฐาน มกอช.
๙. นางสาวสุกัญญา ฝั้นเครือ	สำนักกำหนดมาตรฐาน มกอช.

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกล่าวเปิดการประชุม และแจ้งที่ประชุมทราบว่ากรมประมงได้มอบหมายให้นายบรรจง จำนงศิตธรรม รองอธิบดีกรมประมง เป็นประธานกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับกุ้งทะเล แทนนายชำนาญ พงษ์ศรี รองอธิบดีกรมประมง ซึ่งได้เกษียณอายุราชการไปเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณารายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับกุ้งทะเล ครั้งที่ ๑-๑/๒๕๖๑ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ แล้ว มีข้อแก้ไข ดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุม ลำดับที่ ๔

๔. นางสาววาสนา ตริ่งใจจริง	สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย แก้ไขเป็น
๔. นางสาววาสนา ตริ่งใจจริง	สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมตามที่ได้แก้ไข

วาระที่ ๓ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๓.๑ ความเป็นมาของการทบทวนมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.๗๔๐๑-๒๕๕๗)

เลขานุการแจ้งที่ประชุมทราบความเป็นมาของการทบทวนมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.๗๔๐๑-๒๕๕๗) ให้สอดคล้องกับ GSSI Global Benchmark Tool

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๑ ร่างมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล

แนวทางการจัดทำมาตรฐาน

ที่ประชุมได้มีการพิจารณาทบทวนในประเด็นแนวทางการจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) GAP ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลที่สอดคล้องตาม GSSI Global Benchmark Tool ตามข้อเสนอ ๒ แนวทาง คือจัดทำมาตรฐานฉบับใหม่ หรือทบทวนมาตรฐาน GAP ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.๗๔๐๑-๒๕๕๗)

แล้วเห็นชอบให้ยืนยันตามมติเดิมโดยให้ทบทวนมาตรฐาน GAP ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ. ๗๔๐๑-๒๕๕๗) เพื่อให้มีมาตรฐาน GAP ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลของประเทศเพียงมาตรฐานเดียวที่ครอบคลุมข้อกำหนดที่สำคัญในการเลี้ยงกุ้งทะเลและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศคู่ค้า

มติที่ประชุม เห็นชอบให้ยืนยันตามมติเดิมโดยทบทวนมาตรฐาน GAP ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.๗๔๐๑-๒๕๕๗) ให้สอดคล้องตาม GSSI Global Benchmark Tool

ร่างมาตรฐานฯ

ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (มกษ.๗๔๐๑-xxxx) ที่ปรับปรุงตามมติที่ประชุมครั้งก่อน แล้วมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. ขอบข่าย

ไม่มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

๒. นิยาม

๒.๑ ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบให้ตัดคำว่า “ตามที่ระบุไว้ในขอบข่าย” เพื่อให้เป็นนิยามกลางที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงในมาตรฐานฉบับอื่นหรือกรณีอื่นๆได้ ดังนี้

ฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเล (marine shrimp farm) หมายถึง สถานที่ประกอบการเลี้ยงกุ้งทะเลตามที่ระบุไว้ในขอบข่าย ประกอบด้วย บ่อเลี้ยง สถานที่เตรียมอาหาร โรงเรือน และบริเวณสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาภิบาลที่จำเป็นสำหรับการเลี้ยงกุ้งทะเล

๒.๓ ยาสัตว์ตกค้าง

เห็นชอบให้ใช้คำว่า “กระบวนการทางชีวเคมีของร่างกาย” แทนคำว่า “ระบบชีวเคมีของร่างกาย” ดังนี้

ยาสัตว์ตกค้าง (residues of veterinary drugs) หมายถึง ยาสัตว์ตามข้อ ๒.๒ที่เกิดขึ้นในกระบวนการทางระบบชีวเคมีของร่างกาย และสารอื่นๆ (associated impurities)

ระดับของข้อกำหนดและเกณฑ์การตัดสิน

ไม่มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

๓. ข้อกำหนด

รายการที่ ๒ การจัดการฟาร์ม

เห็นชอบให้ตัดข้อความ “หรือจากแหล่งที่เชื่อถือได้” ในข้อ ๒.๖ เนื่องจากเห็นว่าอาจมีปัญหาในการตีความสำหรับแหล่งที่เชื่อถือได้ และเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๖ ลูกกุ้งต้องมาจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน หรือจากแหล่งที่เชื่อถือได้ เพื่อให้มั่นใจว่าลูกกุ้งมีสุขภาพดีและปลอดเชื้อก่อโรคที่สำคัญ

ที่ประชุมพิจารณาข้อกำหนด ๒.๗ แล้วเห็นว่าการกักกันโรคมีความจำเป็นเพื่อลดความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อก่อโรค ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในกรณีนำเข้ากุ้งมากกว่า ๑ ชนิด ซึ่งได้จากการจับจากธรรมชาติ หรือฟาร์มเพาะและอนุบาลที่ไม่ปลอดโรค จึงเห็นชอบให้ ปรับข้อกำหนด เป็นดังนี้

๒.๗ มีการกักกันโรคที่มีประสิทธิภาพ กรณีมีการนำกุ้งมากกว่า ๑ ชนิดซึ่งมาจากธรรมชาติหรือฟาร์มที่ไม่ปลอดโรคจากภายนอกเข้ามาในฟาร์ม

เห็นชอบให้ใช้คำว่า “แผนการจัดการสุขภาพสัตว์น้ำ” แทนคำว่า “แผนการจัดการสุขภาพสัตว์ทางสัตวแพทย์” ในข้อกำหนด ๒.๑๘ เพื่อความชัดเจนและสอดคล้องในทางปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑๘ ตรวจสอบสุขภาพกุ้งในบ่ออย่างสม่ำเสมอ และมีวิธีการจัดการกุ้งป่วยหรือตายในภาวะปกติที่ไม่พบการระบาดของโรค ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการสุขภาพสัตว์น้ำทางสัตวแพทย์ (Veterinary Health Plan) รวมถึงมีการบันทึกข้อมูลการป่วยหรือตาย และแยกกุ้งที่อ่อนแอออกทันทีที่พบ

เห็นชอบให้ปรับปรุงข้อกำหนด ๒.๑๙ เพื่อความกระชับและลดความซ้ำซ้อน ดังนี้

๒.๑๙ มีการจัดการสุขภาพกุ้งให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของประเทศ และมาตรฐานของ OIE ที่เกี่ยวข้อง

รายการที่ ๓. การใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ที่ใช้ในการเลี้ยงสัตว์น้ำ

เห็นชอบให้ปรับปรุงข้อความในหัวข้อ หลักการ/วัตถุประสงค์ โดยเพิ่มเติมประเด็นเรื่องการคงประสิทธิภาพของยาสัตว์และสารเคมี เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนด ดังนี้

หลักการ/วัตถุประสงค์

หากจำเป็นต้องใช้ยาสัตว์ สารเคมี และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์มีการเก็บรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้คงประสิทธิภาพ ป้องกันการปนเปื้อน และการตกค้างของยาสัตว์และสารเคมีในผลิตภัณฑ์.....

รายการที่ ๖ สุขอนามัยภายในฟาร์ม

เห็นชอบให้ปรับปรุงข้อกำหนด ๖.๗ เพื่อความชัดเจนและกระชับ ดังนี้

๖.๗ มีการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานในเรื่องการปฏิบัติด้านสุขลักษณะที่ดี เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ในการป้องกันการปนเปื้อน และการเสื่อมสภาพของผลิตภัณฑ์ รวมถึงการใช้สารเคมีอย่างถูกวิธี และปลอดภัย

รายการที่ ๘. แรงงานและสวัสดิการ

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้มาตรฐาน มกษ.๗๔๐๑ ฉบับบททวนนี้มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดใน GSSI Global Benchmark Tool และสอดคล้องกับมาตรฐาน ASEAN Shrimp GAP จึงเห็นชอบให้เพิ่มเติมข้อกำหนด ๘.๕ และ ๘.๖ ที่มีระบุไว้ในมาตรฐาน มกษ.๗๔๐๑-๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมครั้งก่อนมีมติให้ตัดออก และปรับระดับจาก”ข้อเสนอแนะ” เป็น “ข้อกำหนดตรง” ดังนี้

๘.๕ ควรจัดหาอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย (ข้อกำหนดตรง)

๘.๖ ควรมีการอบรมคนงานเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน (ข้อกำหนดตรง)

รายการที่ ๙ ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

เห็นชอบให้ปรับปรุงข้อกำหนด ๙.๑ ให้ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

๙.๑ ที่ตั้งฟาร์มต้องไม่กีดขวางทางสัญจรดั้งเดิมก่อนตั้งฟาร์ม ที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อ การดำรงชีวิต หรือกิจกรรมของคนในท้องถิ่น

เห็นชอบให้เพิ่มเติมข้อกำหนด ๙.๙ ที่มีระบุไว้ในมาตรฐาน มกษ.๗๔๐๑-๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมครั้งก่อนมีมติให้ตัดออก เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ASEAN Shrimp GAP และปรับระดับจาก”ข้อเสนอแนะ” เป็น “ข้อกำหนดตรง” ดังนี้

๙.๙ มีกลไกในการสื่อสารเพื่อร่วมกับชุมชนในการจัดการปัญหาที่ก่อให้เกิดหรือมีแนวโน้ม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน (ข้อกำหนดตรง)

ข้อกำหนด ๙.๑๓ เห็นชอบให้ตัดคำว่า “ที่ไม่เกิดขึ้นในธรรมชาติ” ออกเนื่องจากเห็นว่าการดัดแปลงทางพันธุกรรม หรือ GMOs มีความหมายชัดเจนเพียงพอแล้ว ดังนี้

๙.๑๓ ไม่ใช้กุ้งที่ผ่านการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่ไม่เกิดขึ้นในธรรมชาติ

รายการที่ ๑๐ เอกสารและข้อมูลบันทึก

ข้อกำหนด ๑๐.๓ เห็นชอบให้ปรับปรุงให้ชัดเจนมากขึ้นว่าเป็นการใช้สารเคมีในบ่อเลี้ยงในขั้นตอนการจับ โดยไม่รวมการใช้สารเคมีในขั้นตอนหลังการจับ ดังนี้

๑๐.๓ มีการบันทึกข้อมูลการใช้สารเคมีในขั้นตอนระหว่างการจับในบ่อเลี้ยง

นอกจากนี้ เห็นชอบให้ใช้คำว่า “อาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป” แทนคำว่า “อาหารสำเร็จรูป” ให้สอดคล้องกันทั้งฉบับ

รายละเอียดการแก้ไขร่างมาตรฐานตามเอกสารแนบ

มติที่ประชุม มอบฝ่ายเลขานุการดำเนินการปรับปรุงร่างมาตรฐานฯ ตามความเห็นที่ประชุม

วาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ ๕.๑ กำหนดการสัมมนาระดับความเห็นต่อร่างมาตรฐานฯ

เลขานุการแจ้งที่ประชุมทราบว่าตามขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ภายหลังจากการพิจารณาร่างมาตรฐานโดยคณะกรรมการวิชาการฯ (กว.) แล้วจะมีการประสานความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเนื่องจากเงื่อนไขในเรื่องเวลาที่ต้องเร่งดำเนินการประกาศใช้มาตรฐานฯฉบับนี้เพื่อให้กิจกรรมต่อเนื่องในการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินความเท่าเทียม (Benchmark) กับ GSSI ดำเนินการต่อไปได้ จึงกำหนดแผนในการจัดสัมมนาระดับความเห็นต่อร่างมาตรฐานฯนี้เพียงครั้งเดียว และจะจัดในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ สามารถเข้าร่วมได้อย่างทั่วถึง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรจัดสัมมนาต่อร่างมาตรฐานฯในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร

มติที่ประชุม เห็นชอบให้จัดสัมมนาต่อร่างมาตรฐานฯในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงเทพมหานคร

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๑๕ น.

(เรื่อโทมนัส ลาภผล)

กรรมการและเลขานุการ
ผู้จัดบันทึกรายงานการประชุม